

آیین نامه دوره‌های آموزش تکمیلی تخصصی پزشکی (فلوشیپ)

عنوان قانون:	متن قانون:
فصل اول (از آیین نامه ها)	کلیات
ماده ۱ (از آیین نامه ها)	هدف: هدف از برقراری دوره‌های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) افزایش مهارت‌های عملی و دانش نظری پزشکان متخصص در راستای ارتقاء کیفیت خدمات تخصصی و آموزش پزشکی و نیز دستیابی به آخرین یافته‌های علمی پزشکی می‌باشد.
ماده ۲ (از آیین نامه ها)	تعریف دوره: دوره تکمیلی تخصصی بالینی پزشکی طی آموزش در رشته‌هایی است که از يك سو نیاز به ارائه آموزش‌های تکمیلی تخصصی برای ارتقاء مهارت علمی تخصصی آن رشته وجود داشته و از سوی دیگر ارائه آن در قالب دوره‌های فوق تخصصی وجود نداشته باشد. متقاضیان واجد شرایط با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پزشکی و گذراندن مراحل ذیل به اخذ گواهی تکمیلی تخصصی نایل می‌شوند. الف- پذیرش در آزمون ورودی تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) ب- موفقیت در طی دوره آموزشی (علمی و عملی) مصوب (در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی) مورد تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی طبق ضوابط مندرج در ماده ۲۴ و تبصره‌های آن. ج- اعلام موفقیت در اتمام دوره آموزشی تکمیلی تخصصی توسط بخش آموزش دهنده
ماده ۳ (از آیین نامه ها)	تعریف فلو: فلو تکمیلی تخصصی به فردي اطلاق مي‌شود که با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی و یا گواهی قبولی آن و پذیرش در آزمون ورودی، در يك رشته به کسب مهارت‌های عملی و آموزش‌های نظری و فعالیت‌های پژوهشی بپردازد.
فصل دوم (از آیین نامه ها)	شرایط پذیرش
الف (از آیین نامه ها)	شرایط عمومی
ماده ۴ (از آیین نامه ها)	شرایط پذیرش فلو در رشته‌های تکمیلی تخصصی بالینی: ۴/۱- شرکت و قبولی در آزمون پذیرش فلو تبصره الحاقی: شروع به طرح و یا انجام خدمات قانونی شرط شرکت در آزمون پذیرش دستیار دوره‌های فلوشیپی می‌باشد. ۴/۲- داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پیش نیاز و یا گواهی قبولی آن از دانشگاه‌ها و مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۴/۳- داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی برای آقایان تبصره ۱: کلمه معافی به مفهوم معافیت دایم می‌باشد و داوطلبان دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسئولیت خود می‌توانند در آزمون پذیرش شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فراخوانده شدن به انجام خدمت وظیفه، این وزارتخانه هیچگونه تعهدی برای ترخیص آنان به عهده نخواهد گرفت. تبصره ۲: داوطلبانی که در حال انجام خدمات قانونی شامل خدمت وظیفه عمومی یا پیام آوران بهداشت می‌باشند در صورت ارائه گواهی مبنی بر این که مدت سربازی آنان، در مورد داوطلبان آزمون مهرماه تا تاریخ ۱۴ بهمن ماه همان سال و در مورد داوطلبان آزمون اسفند ماه تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد به اتمام می‌رسد مجاز به شرکت در آزمون پذیرش خواهند بود. تبصره ۳: آن دسته از متقاضیانی که بعنوان ماده يك قانون نحوه تامین اعضا هیئت علمی مشغول انجام خدمت وظیفه در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌باشند در صورتیکه در مورد داوطلبان آزمون مهرماه تا تاریخ ۱۴ بهمن ماه همان سال و در مورد داوطلبان آزمون اسفند ماه تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد حداقل معادل طول دوره خدمت وظیفه مصوب ستاد فرمان دهی نیروهای مسلح (در حال حاضر ۱۸ تا ۲۱ ماه) را گذرانده باشند می‌توانند به طور مشروط در آزمون شرکت نمایند و در صورت قبولی و نداشتن منع قانونی از نظر اداره نظام وظیفه، طبق مقررات شروع به آموزش نمایند. تبصره ۴: از میان حایزین رتبه‌های اول تا سوم امتحانات دانشنامه تخصصی هر رشته پیش نیاز در هر سال تحصیلی در صورتی که مشمول خدمت وظیفه عمومی باشند با رعایت سایر شرایط مندرج در آیین‌نامه می‌توانند به طور مشروط در آزمون پذیرش اسفند ماه ثبت نام و شرکت نمایند و در صورت قبولی با استفاده از ماده يك قانون نحوه تامین اعضا هیئت علمی، تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد از خدمت ترخیص شده، شروع به آموزش نمایند. ۴/۴- هر داوطلب می‌تواند بدون محدودیت دفعات در آزمون پذیرش فلو شرکت نماید. ۴/۵- نداشتن نقص عضو موثر حرفه ای بر حسب رشته پیش نیاز ۴/۶- عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته‌های فوق تخصصی پزشکی و دوره‌های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) و پی‌اچ‌دی تبصره: دارندگان گواهی دوره تکمیلی تخصصی، یا کسانی که دوره مذکور را با موفقیت طی نموده‌اند و یا قبول شدگان آزمون نهایی فوق تخصصی در یکی از رشته‌های پزشکی (به استثنای قبول شدگان آزمون نهایی رشته فوق تخصصی بیماری‌های قلب و عروق) مجاز به شرکت در آزمون پذیرش نمی‌باشند.
ب (از آیین نامه ها)	شرایط اختصاصی

<p>ماده ۵ (از آیین نامه ها)</p>	<p>اعضا هیئت علمی رسمی (قطعی یا آزمایشی) دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و نیز داوطلبانی که با استفاده از شرایط تبصره ۴ بند ۴/۳ قصد ورود به دوره را دارند می‌بایست هنگام ثبت نام یکی از مدارک مستند ذیل را با حسب مورد ارائه نمایند:</p> <p>الف- حکم استادیاری رسمی (قطعی یا آزمایشی) و اعلام نیاز دانشگاه محل خدمت</p> <p>ب- گواهی‌رتبه‌برتردر رشته پیش نیاز به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی</p>
<p>ماده ۶ (از آیین نامه ها)</p>	<p>داوطلبان مشغول خدمت در یکی از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادها در هنگام ثبت نام موظف به ارائه معرفی نامه از سازمانهای ذیربط مبنی بر موافقت ماموریت آموزشی خود در صورت قبولی در آزمون پذیرش می‌باشند. * با مشمولین ماده ۶ آئین‌نامه دوره‌های تکمیلی تخصصی در صورت عدم ارائه ماموریت آموزشی، همانند سایر پذیرفته‌شدگان آزاد طبق ماده ۱۲/۴ رفتار خواهد شد.</p> <p>(موضوع نامه شماره ۸۰/۳/۹۸۶/۱ مورخ ۸۰/۳/۹ دبیر خانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)</p>
<p>ج (از آیین نامه ها)</p>	<p>آزمون پذیرش</p>
<p>ماده ۷ (از آیین نامه ها)</p>	<p>آزمون پذیرش فلو در مراکز آموزشی دارای مجوز آموزشی دوره مورد تأیید طبق ضوابط مندرج در ماده ۲۴ و تبصره‌های آن (ماده واحده الحاقی مصوبه پنجاه و هفتمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی) به صورت غیرمتمرکز، توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در اسفند یا مهرماه هر سال برگزار می‌گردد.</p> <p>تبصره: شیوه آزمون پذیرش (کتبی، شفاهی ویا کتبی- شفاهی) توسط گروه آموزشی مربوطه تعیین می‌گردد. دانشگاه‌ها موظفند شیوه برگزاری آزمون را هنگام ثبت نام اعلام نمایند.</p>
<p>ماده ۸ (از آیین نامه ها)</p>	<p>هر داوطلب می‌تواند با توجه به رشته تخصصی پیش نیاز و ظرفیت‌های تعیین شده، یکی از رشته‌های تکمیلی تخصصی را انتخاب و در آزمون پذیرش شرکت نماید.</p>
<p>ماده ۹ (از آیین نامه ها)</p>	<p>ثبت نام در دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور که دارای مجوز آموزشی از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی در رشته مربوطه می‌باشند طبق اعلام عمومی (از طریق جراید) در نیمه اول دی ماه و یا نیمه اول مرداد ماه هر سال تحصیلی انجام می‌شود.</p>
<p>ماده ۱۰ (از آیین نامه ها)</p>	<p>پس از ثبت نام و انتخاب رشته، تغییر رشته به هیچ عنوان مجاز نمی‌باشد.</p>
<p>ماده ۱۱ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند پس از اتمام تاریخ ثبت نام، مدارک داوطلبان آزمون اسفند ماه را حداکثر تا سی ام دی ماه و داوطلبان آزمون مهرماه را حداکثر تا سی ام مرداد ماه برای بررسی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند.</p> <p>۱۱/۱- در آزمون پذیرش، در شرایط یکسان، اولویت پذیرش با اعضا هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور می‌باشد.</p> <p>۱۱/۲- دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند طی مدت دو هفته پس از برگزاری آزمون اسامی پذیرفته‌شدگان هر رشته را حداکثر تا ظرفیت از پیش اعلام شده به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی، اعلام نمایند. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اسامی پذیرفته‌شدگان مشمول خدمات قانونی را برای ترخیص به معاونت درمان، دانشگاه یا سازمان محل خدمت اعلام می‌کند.</p>
<p>فصل سوم (از آیین نامه ها)</p>	<p>دوره آموزشی</p>
<p>الف (از آیین نامه ها)</p>	<p>ثبت نام پذیرفته‌شدگان</p>
<p>ماده ۱۲ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند نسبت به ثبت نام پذیرفته‌شدگان آزمون مهرماه در نیمه دوم دی ماه همان سال و پذیرفته‌شدگان آزمون اسفند ماه در نیمه اول شهریور ماه سال بعد اقدام نمایند.</p> <p>۱۲/۱- الف- دانشگاه‌های محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته‌شدگان آزمون اسفند ماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده ویا در فاصله اول مهرماه تا ۵ آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند، حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.</p> <p>ب- دانشگاه‌های محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته‌شدگان آزمون مهرماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله ۱۵ بهمن تا ۲۰ اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند، حداکثر تا پایان اسفند ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.</p> <p>۱۲/۲- کنسابقه در مراکز آموزشی، بهداشتی و درمانی مسئولیت اداری و اجرایی دارند نمی‌توانند به طور همزمان به تحصیل در رشته تکمیلی تخصصی بپردازند.</p>
<p>ب (از آیین نامه ها)</p>	<p>تعهدات</p>
<p>ماده ۱۳ (از آیین نامه ها)</p>	<p>مستخدمین رسمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ملزم به سپردن تعهد محضری به میزان دو برابر مدت آموزشی به محل استخدام می‌باشند و دانشگاه محل استخدام موظف به پرداخت ۵۰ درصد کلیه هزینه‌های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل می‌باشد.</p> <p>۱۳/۱- شاغلین مشمول ماده ۶ این آئین‌نامه ملزم به سپردن تعهد به محل استخدام خود هستند و سازمان مربوطه موظف به پرداخت کلیه هزینه‌های تحصیلی، برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به</p>

دانشگاه محل تحصیل می‌باشد.

* کارمندان رسمی- آزمایشی دیگر دانشگاه‌ها، نهادها، سازمانها و موسسات در صورت عدم ارائه حکم مأموریت آموزشی در دوره‌های تکمیلی تخصصی (بدلیل عدم اخذ تعهد از سوی وزارت متبوع از داوطلبین آزاد در این دوره‌ها) نیازی به انفکاک فلو از محل استخدامی نبوده و با دریافت شهریه از داوطلب ادامه تحصیل فلو بالامانع می‌باشد.

بدیهی است مواجه با دیگر مسائل استخدامی به عهده فرد داوطلب بوده و در صورت عدم شروع به آموزش و یا تعویق دوره مشمول کلیه مقررات دوره‌های تکمیلی تخصصی می‌گردد.

(موضوع نامه شماره ۸۵۰۸/۳/آ مورخ ۸۰/۱۱/۳۱ دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی) ۱۳/۲- متقاضیانی که با استفاده از تبصره ۲ یا ۴ بند ۴/۳ این آیین‌نامه در دوره‌های تحصیلات تکمیلی تخصصی پذیرفته می‌شوند موظف به سپردن تعهد به میزان دو برابر مدت آموزش به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند. ۱۳/۲- اخذ تعهد از پذیرفته‌شدگان به نحوی است که در صورت اضافه شدن به تعهدات قبلی در مجموع از ۱۰ سال تجاوز ننماید. ۱۳/۴- میزان شهریه داوطلبان آزاد را هیأت امنا دانشگاه تعیین می‌نمایند.

ج (از آیین نامه ها) شروع دوره

کلیه پذیرفته‌شدگان آزمون دوره‌های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) اسفند ماه موظفند از اول مهر ماه سال تحصیلی بعد و پذیرفته‌شدگان آزمون مهر ماه از ۱۵ بهمن ماه همان سال تحصیلی موظفند پس از ثبت نام دوره آموزشی را شروع نمایند.

تبصره ۱: عدم ثبت نام پذیرفته‌شدگان در موعد مقرر یا عدم شروع دوره ثبت نام شدگان به دلایل غیر موجه برای پذیرفته‌شدگان آزمون اسفند ماه حداکثر تا آخر مهر ماه سال بعد و برای پذیرفته‌شدگان آزمون مهرماه حداکثر تا آخر بهمن ماه همان سال تحصیلی به منزله انصراف قطعی تلقی می‌شود.

تبصره ۲: مهلت شروع به آموزش افراد جایگزین در مورد پذیرفته‌شدگان آزمون اسفند ماه حداکثر تا ۲۰ آبان ماه سال تحصیلی بعد و در مورد پذیرفته‌شدگان آزمون مهر ماه حد اکثر تا ۱۵ فروردین ماه همان سال تحصیلی می‌باشد.

د (از آیین نامه ها) آموزش دوره

آموزش دوره بر مبنای برنامه و محتوای آموزشی آن دوره که توسط کمیسیون ارزشیابی و برنامه‌ریزی طبق ماده ۲۴ و تبصره‌های آن (ماده واحده الحاقی مصوب پنجاه و هفتمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی) تأیید می‌گردد قابل اجرا است.

۱۵/۱- طول دوره رشته‌های تکمیلی تخصصی ۱۲ تا ۱۸ ماه کامل است که توسط شورای آموزش پزشکی و تخصصی تعیین می‌شود.

تبصره: گروه آموزشی مجاز است بر اساس توانایی‌های علمی و عملی فلو در رابطه با تمدید دوره آموزش وی تصمیم‌گیری نماید.

۱۵/۲- فلو موظف است وظایف آموزشی، پژوهشی و درمانی اعم از آموزش دوره‌های پایین‌تر، برگزاری کلاس‌های نظری، کارآموزی‌های بیمارستانی و درمانگاهی و کشیک را مطابق برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام دهد.

۱۵/۳- خدمت فلو به طور تمام وقت (حداقل از ساعت ۸ صبح لغایت ۱۶) و بر اساس برنامه گروه آموزشی می‌باشد و در طول دوره آموزش حق هیچ گونه اشتغال خارج از برنامه گروه آموزشی مربوطه از جمله طبابت در مطب را ندارد.

تبصره ۱: اشتغال فلو در رشته مربوطه در کلینیک ویژه به شرط موافقت بخش آموزش دهنده حداکثر دو روز در هفته بلامانع است و پرداخت حق الزحمه این گروه از فلوها برابر مقررات کلینیک ویژه می‌باشد.

تبصره ۲: دانشگاه تربیت کننده فلوشیپ موظف است برطبق ضوابط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی از دانش‌آموختگان دوره‌های فلوشیپ ارزشیابی پایان دوره بعمل آورد.

۱۵/۴- فلوهایی که با مأموریت آموزشی به دوره‌های تکمیلی تخصصی وارد می‌شوند مشمول کلیه مقررات و ضوابط دوره آموزشی مربوطه می‌باشند.

* دستیاران دوره‌های فوق تخصصی مشمول انجام طرح یکماهه نمی‌باشند. (موضوع نامه شماره ۷۹۸۸/۳/آ مورخ ۸۱/۱۱/۷)

هـ (از آیین نامه ها) مرخصی‌ها

هر فلو می‌تواند از مرخصی‌های سالیانه، استعلاجی و زایمان بر حسب مورد استفاده نماید.

۱۶/۱- هر فلو می‌تواند با رعایت مقررات، به ازای هر سال تحصیلی حداکثر ۱۵ روز از مرخصی سالیانه استفاده نماید. مدت مذکور جزء دوره آموزش محسوب می‌گردد.

۱۶/۲- هر فلو می‌تواند با ارائه گواهی پزشکی تأیید شده از سوی شورای پزشکی دانشگاه محل تحصیل از مرخصی استعلاجی استفاده نماید.

تبصره: در صورتی که مدت مرخصی استعلاجی فلو از سه ماه تجاوز کند، ادامه دوره منوط به تأیید گروه آموزشی مربوطه خواهد بود و بنا به درخواست دانشگاه، دبیرخانه می‌تواند نسبت به معرفی فرد جایگزین اقدام نماید.

۱۶/۳- استفاده فلوهای خانم از چهار ماه مرخصی زایمان برای یک بار در طول دوره بلامانع می‌باشد.

۱۶/۴- مدت زمان مرخصی‌های استعلاجی و زایمان جزء دوره آموزش محسوب نشده و به طول دوره افزوده می‌شود.

و (از آیین نامه ها) تغییر رشته، انتقال و میهمانی

ماده ۱۷ (از آیین نامه ها)	پذیرفته شدگان مجاز به تغییر رشته نمی‌باشند.
ماده ۱۸ (از آیین نامه ها)	انتقال پذیرفته شدگان جزء در موارد ذیل ممنوع است: الف- در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده دوره تکمیلی تخصصی برابر آیین‌نامه ارزشیابی بخش‌ها، انتقال فلوهای تکمیلی تخصصی پذیرفته شده با سایر بخش‌های مورد تأیید، با نظر هیئت ممتحنه رشته پیش نیاز و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است. ب- در صورتی که برابر آیین‌نامه ارزشیابی بخش‌ها صلاحیت بخش آموزشی تکمیلی تخصصی به صورت موقت لغو گردد انتقال فلوهای پذیرفته شده تا احراز مجدد صلاحیت آموزشی، به سایر بخش‌های مورد تأیید با نظر هیئت ممتحنه رشته پیش نیاز و موافقت دانشگاه‌های مقصد بلامانع است.
ماده ۱۹ (از آیین نامه ها)	میهمان شدن در دوره‌های تکمیلی تخصصی ممنوع می‌باشد.
ز (از آیین نامه ها)	ترك تحصیل و انصراف
ماده ۲۰ (از آیین نامه ها)	ترك تحصیل یا انصراف در طول دوره موجب انفصال از آموزش در آن دوره می‌شود. ۲۰/۱- عدم مراجعه پذیرفته شدگان برای ثبت نام در موعد مقرر به منزله انصراف قطعی تلقی می‌شود. ۲۰/۲- در صورت ترك تحصیل و یا انصراف از آموزش، چنانچه مدت انفصال بیش از يك ماه نباشد می‌تواند با موافقت گروه آموزشی مربوطه به تحصیل بازگردد و در صورت انفصال بیش از يك ماه حق ادامه تحصیل در دوره مربوطه رانداشته و مطابق مقررات با وی رفتار می‌شود. تصریح: در مورد پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه اعلام انصراف تا پنجم آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره و در مورد پذیرفته شدگان آزمون مهرماه اعلام انصراف تا بیستم اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف قطعی تلقی شده و بازگشت به تحصیل در آن دوره مجاز نمی‌باشد. ۲۰/۳- فلوهایی که ضمن تحصیل متقاضی انصراف می‌باشند، باید در خواست انصراف خود را برای اخذ موافقت به دانشگاه محل تحصیل ارائه نمایند. ۲۰/۴- دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند در صورت موافقت، مراتب انصراف را حداکثر ظرف مدت دو هفته به مراجع ذیربط اعلام نمایند. ۲۰/۵- پرونده پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه که پس از پنجم آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره و پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه که پس از ۲۰ اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره حکم فلویشیبی آنان لغو می‌شود به دفتر حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می‌گردد. تا بر اساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود
فصل چهارم (از آیین نامه ها)	امور رفاهی
ماده ۲۱ (از آیین نامه ها)	کمک هزینه تحصیلی فلوهایی که دارای تعهد خدمت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند معادل ۸۰ درصد حقوق و فوق‌العاده شغل استادیار پایه يك و ۵۰ درصد مزایای طرح تمام وقتی از محل درآمدهای اختصاصی با تصویب هیئت امنای دانشگاه/دانشکده می‌باشد. میزان عیدی و افزایش سنواتی کمک هزینه تحصیلی فلوهای دوره تکمیلی تخصصی معادل استادیاران پایه يك می‌باشد. ۲۱/۱- فلوها در مدت مرخصی استحقاقی و زایمان از کمک هزینه تحصیلی برخوردار می‌باشند. ۲۱/۲- در مدت مرخصی استعلاجی بیش از سه ماه، به فلوها کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد. ۲۱/۳- به فلوهایی که با مأموریت آموزشی در دوره‌های تکمیلی تخصصی شرکت می‌کنند کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد و حقوق و مزایای آنان توسط محل استخدام و براساس مقررات مربوطه پرداخت می‌شود. ۲۱/۴- به فلوهای آزاد (مشمول بند ۱۳/۴) کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی‌گیرد. ۲۱/۵- فلوهایی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی بصورت خویش‌فرما استفاده نمایند می‌توانند با پرداخت ۵۰ درصد حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.
فصل پنجم (از آیین نامه ها)	پایان دوره و صدور گواهی
ماده ۲۲ (از آیین نامه ها)	شرایط اتمام دوره: الف- تکمیل دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب هر رشته ب- اعلام موفقیت در اتمام دوره آموزشی توسط بخش آموزش دهنده ۲۲/۱- دانشگاه محل آموزش موظف است ظرف مدت دو هفته پس از پایان دوره، مراتب موفقیت فلو را به مرکز ذیربط اعلام نماید. ۲۲/۲- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی هیچ گونه مدرک یا گواهی قبل از موفقیت در اتمام دوره برای فلوهای دوره تکمیلی تخصصی صادر نمی‌نماید. ۲۲/۳- دانشگاه‌های محل آموزش موظفند مراتب اتمام دوره را پس از موفقیت در گذراندن دوره آموزش و ارائه تسویه حساب قطعی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام نمایند. ۲۲/۴- گواهی دوره تکمیلی تخصصی پس از موفقیت در گذراندن دوره و اعلام فراغت از تحصیل، با امضا مشترک رئیس دانشگاه محل آموزش و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی صادر می‌شود.
ماده ۲۳ (از آیین نامه ها)	در موارد ابهام این آیین‌نامه، رفع ابهام به عهده شورای دبیران رشته‌های پیش نیاز خواهد بود.

ماده ۲۴ (از آیین نامه
ها)

راه‌اندازی دوره‌های فلوشیپ جدید در مواردی که کمیته تدوین و ارزشیابی رشته تخصصی پیش‌نیاز تشکیل شده است پس از تدوین اهداف و ضوابط دوره توسط کمیته مذکور و تأیید کمیسیون برنامه‌ریزی و ارزشیابی دستبازی، منوط به تصویب شورای آموزش پزشکی و تخصصی می‌باشد.

تبصره ۱: راه‌اندازی دوره‌های فلوشیپ جدید در مواردیکه کمیته تدوین و ارزشیابی رشته تخصصی پیش‌نیاز تشکیل نشده، پس از اینکه اهداف و ضوابط (برنامه آموزشی) پیشنهادی هیات ممتحنه دانشنامه رشته تخصصی پیش‌نیاز مورد تأیید کمیسیون برنامه‌ریزی و ارزشیابی قرار گیرد، منوط به تصویب شورای آموزش پزشکی و تخصصی می‌باشد.

تبصره ۲: در مواردی که دوره‌های آموزشی طبق ضوابط قبلی راه‌اندازی شده است، مجوز آموزش دوره در سایر مراکز مورد تقاضا با تأیید کمیسیون برنامه‌ریزی و ارزشیابی صادر می‌گردد و نیازی به مصوبه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ندارد.

تبصره ۳: راه‌اندازی، تأیید صلاحیت آموزشی و ارزشیابی دوره‌های تحصیلات تکمیلی تخصصی با چند رشته پیش‌نیاز پس از تصویب ایجاد دوره در شورای آموزش پزشکی و تخصصی طبق آئین‌نامه «ضوابط راه‌اندازی و تأیید صلاحیت آموزشی دوره‌های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) رشته‌های بالینی پزشکی» مصوب شورای دبیران رشته‌های پیش‌نیاز می‌باشد.

این آیین‌نامه در ۲۴ ماده و ۱۵ تبصره در پنجاهمین و پنجاه‌وهفتمین نشست‌های شورای آموزش پزشکی و تخصصی مورخ ۷۷/۱۱/۷، ۱۴ و ۸۲/۲/۱۲ و شورای دبیران مورخ ۷۸/۱۲/۱۲ به تصویب رسید. از تاریخ ابلاغ کلیه مصوبات قبلی شورا در خصوص دوره‌های تکمیلی تخصصی لغو می‌گردد.

* چنانچه فرد پذیرفته دوره تکمیلی تخصصی دارای تعهد به محل استخدام خود می‌باشد، پس از اتمام دوره آموزشی دانشگاه محل تحصیل ملزم به اعلام موضوع به محل استخدام به لحاظ شروع تعهدات فرد در زمینه رشته دوره تکمیلی طی شده می‌باشد.

شایان ذکر است: هیچگونه گواهی موقت جهت این افراد صادر نمی‌گردد.

گواهی پایان دوره دیگر فلوهایی که قبل از مصوبات پنجاهمین نشست شورا جهت شروع به آموزش در رشته‌های تکمیلی تخصصی پذیرفته گردیده‌اند، مطابق مقررات وقت با امضای رئیس دانشکده و رئیس دانشگاه صادر می‌شود در (موضوع نامه شماره ۱/۳/۲۳۶۱ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۷ دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی)